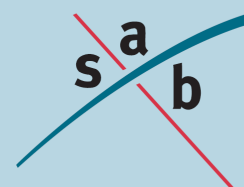

Flora- en faunaraapportage

Elspeet, Uddelerweg 69A

Gemeente Nunspeet

Datum: 10 april 2012
Projectnummer: 110716

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
1.2	Planomschrijving	4
1.3	Wettelijk kader	6
2	Quick scan flora en fauna	9
2.1	Onderzoeksmethode	9
2.2	Gebiedsbescherming	9
2.3	Soortenbescherming	12
2.4	Conclusie	18
3	Nader veldonderzoek flora en fauna	21
4	Mitigerende maatregelen / Ontheffingsaanvraag	22
5	Voortoets/ Oriënterende habitattoets	23
5.1	Onderzoeksmethode	23
5.2	Ligging plangebied nabij beschermde gebieden	23
5.3	Vogel- en Habitatrichtlijngebied “Veluwe”	24
5.4	Effectenbeoordeling	26
5.5	Conclusie	31

Bijlage 1: Literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Uit dit onderzoek moet blijken of met de ingrepen negatieve effecten op beschermde gebieden en soorten zijn te verwachten en of daarvoor respectievelijk een vergunning of ontheffing noodzakelijk is. In deze flora- en faunarapportage worden de effecten op de aanwezige natuurwaarden besproken. De flora- en faunarapportage is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:

1. **Inleiding.** Beschrijving van beoogde plannen, ligging van plangebied, de gevolgen van de ingrepen voor de huidige situatie en het wettelijke kader.
2. **Quick scan flora en fauna.** Deze is gebaseerd op een eenmalige veldverkenning. In deze quick scan zijn op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten en een eenmalige veldverkenning, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in en in de directe omgeving van het plangebied. In de quick scan zijn uitspraken gedaan over de effecten van de plannen op nabijgelegen beschermde gebieden en op direct nabij het plangebied voorkomende (vaste rust- of verblijfplaatsen van) strikt beschermde flora en fauna. Hieruit volgt de conclusie of nader veldonderzoek naar strikt beschermde soorten noodzakelijk is en of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet aan de orde is.
3. **Nader veldonderzoek flora en fauna.** Beschrijving van het nader onderzoek, indien dit uitgevoerd is. Hierbij wordt ingegaan op de kwalificaties van de onderzoeker(s), de data waarop de veldbezoeken hebben plaatsgevonden, de methode van onderzoeken, specifieke ecologische kenmerken van de soort en uiteraard de resultaten.
4. **Mitigerende maatregelen.** Als uit de resultaten van het nader onderzoek blijkt dat het plangebied in gebruik is door strikt beschermde soorten, dan dienen maatregelen te voorkomen dat de ecologische functionaliteit van het plangebied vermindert. Als SAB het opstellen van deze maatregelen verzorgt, dan worden deze beschreven in dit hoofdstuk. Mocht het opstellen van maatregelen niet afdoende zijn en is een **ontheffingsaanvraag** ex artikel 75 van de Flora- en faunawet alsnog aan de orde, dan staat deze ook hier.
5. **Voortoets of Oriënterende Habitattoets.** Dit is alleen in het geval wanneer negatieve effecten te verwachten zijn op (instandhoudingsdoelstellingen van) beschermde natuurgebieden. Aan de hand van de Effectenindicator van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) wordt een inschatting gemaakt van de mogelijk optredende effecten.

De onderzoeken in deze flora en faunarapportage zijn uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving (zie para-

graaf 1.3). Bovendien zijn alle onderzoeken uitgevoerd volgens de door Gegevens autoriteit Natuur meest recent uitgegeven protocollen.

Gegevens flora en fauna

SAB streeft ernaar alle waarnemingen aan (bijzondere) soorten die verzameld worden tijdens flora- en faunaonderzoeken door te geven aan de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De invoer van gegevens in de NDFF leidt tot een beter overzicht van het voorkomen van (beschermde) soorten en daarmee tot een betere bescherming van deze soorten.

1.2 Planomschrijving

In Elspeet (gemeente Nunspeet, provincie Gelderland) is aan de Uddelerweg de realisatie van een supermarkt, enkele dagwinkels en parkeerruimte beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggend flora en faunaonderzoek is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

Afbeelding 1: Globale ligging plangebied (links) en plangebied met gebouwen genummerd (rechts) (luchtfoto: Google Earth, bewerking SAB).

Elspeet ligt ten zuidoosten van Harderwijk en ten noordoosten van Apeldoorn. De directe omgeving van Elspeet wordt gekenmerkt door open agrarisch gebied met daaromheen de bos- en heidegebieden van de Veluwe.

Het plangebied ligt ten zuiden van Elspeet, aan de provinciale Uddelerweg (N310). Het plangebied grenst in het noorden, oosten en zuiden aan open agrarisch gebied. In het westen wordt de grens gevormd door de Uddelerweg, met aan de overzijde enkele woningen.

Plangebied

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit meerdere schuren en gebouwen. Schuur 1 is opgedeeld in een caravanstalling en stro opslag. Schuur 2 is een kap-schuur welke dienst doet als opslag voor landbouwwerktuigen. Gebouw 3 vervult op dit moment geen functie. Gebouw 4 omvat ondermeer een kantoor. Gebouw 5 is een

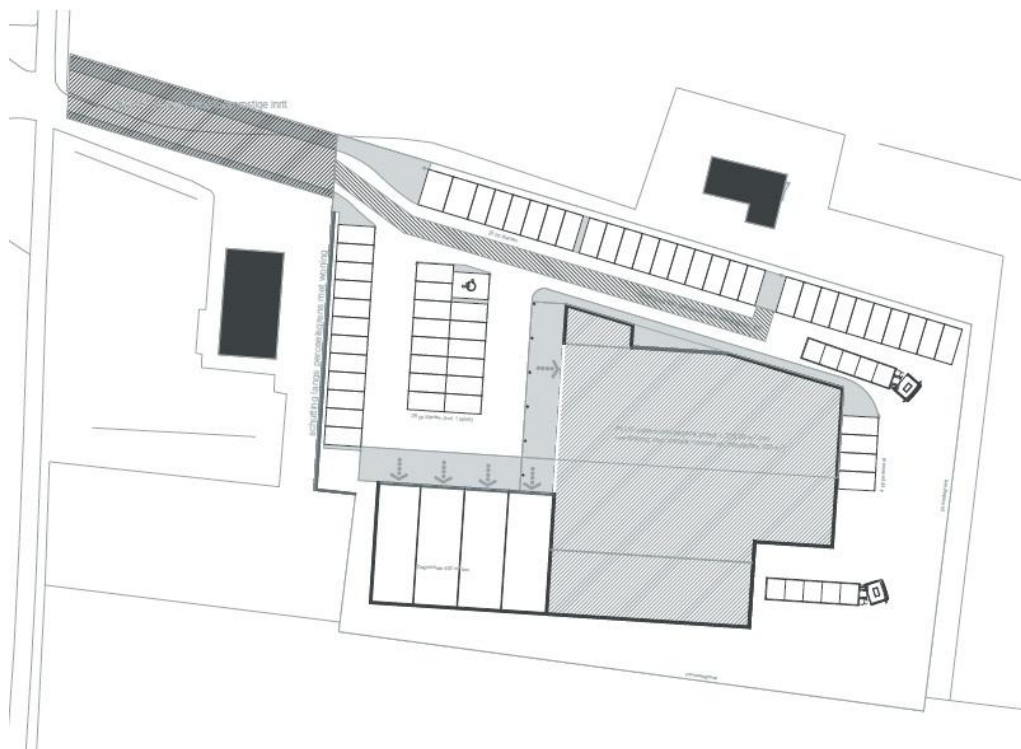
houten schuurtje welke dient als opslag voor een boot. Het plangebied is grotendeels verhard en wordt ondermeer gebruikt voor het stallen van vrachtwagens en landbouwvoertuigen. Binnen het plangebied zijn enkele bomen aanwezig, deze bevinden zich grotendeels aan de rand het plangebied. Het gehele plangebied vertoont een intensief en gebruikt karakter. In afbeelding 2 is een globale indicatie gegeven van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 2: Impressie van het plangebied. Intensief gebruikt en goed onderhouden gebied (Foto's: SAB, 2011).

Beoogde ontwikkelingen

Aan de Uddelerweg in Elspeet is de realisatie van een supermarkt met enkele dagwinkels en parkeervoorzieningen beoogd. De bestaande supermarkt aan de Apeldoornseweg in Elspeet zal daarbij verplaatst worden. Voor deze ontwikkeling worden alle gebouwen in het plangebied gesloopt. Het merendeel van de groenstructuren wordt behouden en aangevuld om het plan landschappelijk in te passen. Mogelijk worden de bomen ten noorden van het plangebied, achter schuur 2 gekapt. Een impressie van de toekomstige inrichting is in afbeelding 3 weergegeven.

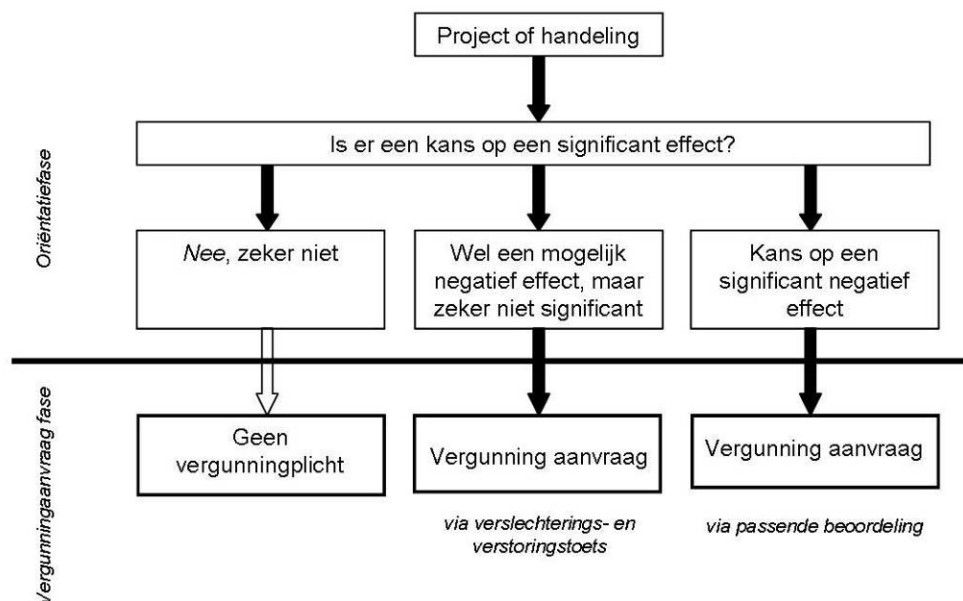
Afbeelding 3: Toekomstige inrichting plangebied.

1.3 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

1.3.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europees Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de al bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Afbeelding 4: Schematische weergave van de besluitvorming in relatie tot de NB-wet (1998).

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

1.3.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront-rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1. beschermingscategorie 1:

een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op

basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2. beschermingscategorie 2:

voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3. beschermingscategorie 3:

voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen een in de wet genoemd belang dienen en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen van) leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I).

1.3.3 Zorgplicht

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop-, grond-, of bouwwerkzaamheden wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2 Quick scan flora en fauna

2.1 Onderzoeksmethode

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland (Spitzen-van der Sluijs *et al.*, 2007) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

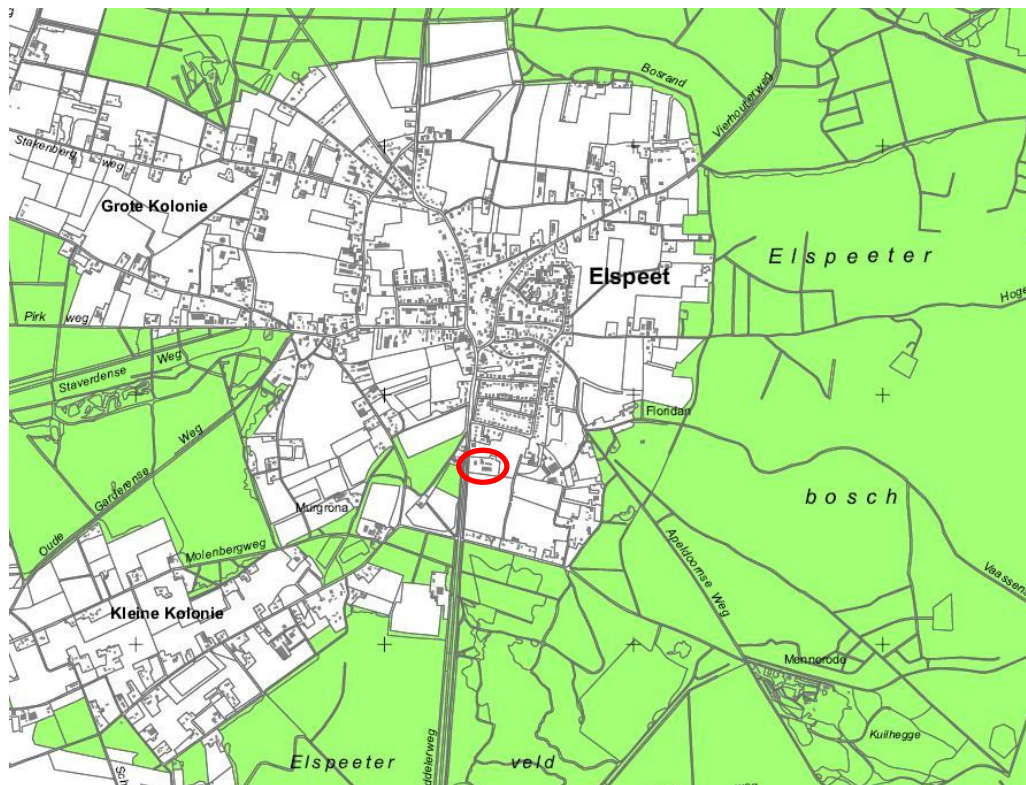
Op 16 december 2011 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

2.2 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden.

2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

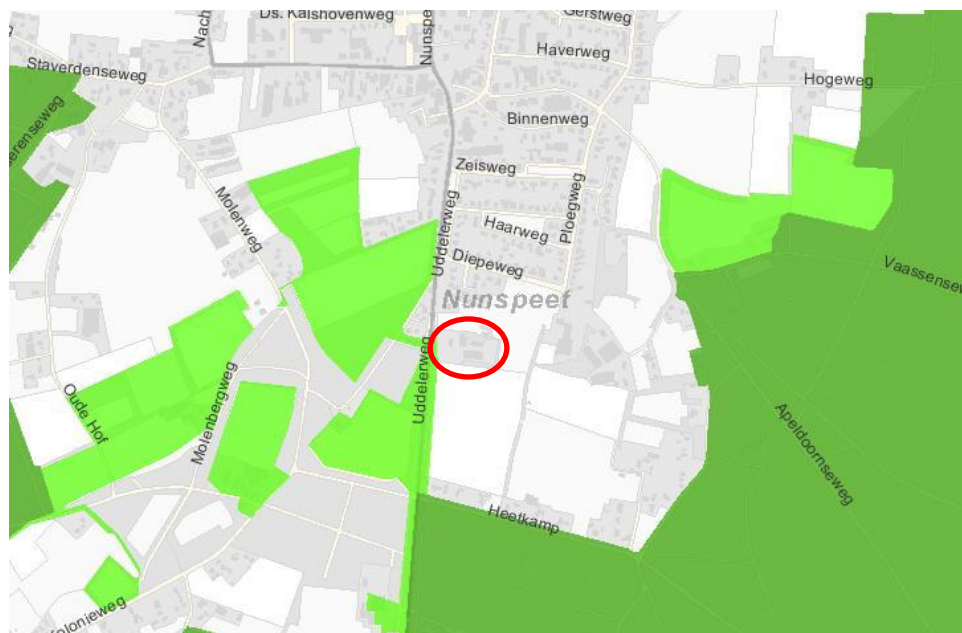
Het plangebied ligt nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het betreft hier het Natura 2000-gebied “Veluwe”. Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 40 meter afstand. Gezien de afstand tot dit beschermde gebied zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Om die reden is een voortoets uitgevoerd. Deze is te vinden in Hoofdstuk 5. De ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied is weergegeven in afbeelding 5.

Afbeelding 5: Ligging van het plangebied (rood) t.o.v. het Natura 2000-gebied "Veluwe"(groen).

2.2.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De bomen parallel aan de N310 en de bosschages ten westen van de N310 zijn wel aangewezen als EHS. De ligging van het plangebied t.o.v. de EHS is weergegeven in afbeelding 6.

Afbeelding 6: Ligging plangebied nabij de EHS; natuur (donkergroen) en verwevingsgebied (lichtgroen)(Bron: Provincie Gelderland, 2011).

Beleid EHS

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is, als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied worden aangetast. Afwijken van deze regel is alleen mogelijk als het maatschappelijk belang groot is en er geen reële alternatieven zijn. Toch zijn er in de verschillende onderdelen van de EHS nog wel ontwikkelingen mogelijk, met name in de EHS-verweving en -verbinding, op plaatsen waarvoor geen specifieke natuurdoelen zijn. Deze ontwikkelingen moeten dan wel de kernkwaliteiten van de EHS versterken en bijdragen aan de realisering van de EHS.

In de EHS verweving en verbindingzones zijn, in tegenstelling tot de EHS natuur, onder voorwaarden mogelijkheden voor de ontwikkeling van andere functies. In de EHS-verweving en sterker nog in EHS-verbinding, zijn onderdelen van de EHS niet voor 100% belegd met natuurdoelen. Het zijn als het ware zoekgebieden waar de precieze locatie van natuurdoelen nog niet vast staat. Initiatieven zijn hier mogelijk wanneer wordt bijgedragen aan de realisering van de natuurdoelen, die dan onderdeel moet zijn van de realisering van het initiatief. Door gelijktijdig met een initiatief bij te dragen aan de realisering van de natuurdoelen kan het mogelijk zijn om significante aantasting van kernkwaliteiten of omgevingscondities te voorkomen. Dit geldt alleen wanneer daarmee geen bestaande natuurwaarden significant worden aangetast en geen barrières voor de gewenste samenhang worden gecreëerd.

Effecten

De dichtstbijzijnde EHS structuren zijn de bosschages ten westen van het plangebied. Deze hebben als primair natuurdoeltype *droog bos van arme gronden* en *droog bos van lemige grond*. *Droog bos van arme gronden* betreft een vrij laag tot matig hoog opgaand bos met een vrij open structuur. De boomlaag bestaat uit grove dennen en/of zomereiken en ruwe berken. De struiklaag is weinig tot niet ontwikkeld. *Droog bos van lemige zanden* betreft een hoog tot vrij hoog opgaand bos. De boomlaag bestaat uit vooral beuken en is wisselende mate wintereiken en zomereiken, daarnaast eventueel ook ruwe en zachte berken en zwarte elzen. De struiklaag is weinig ontwikkeld en bestaat vooral uit Wilde lijsterbes, soms ook uit hultstruiken, frambozen en bramen. Het gebied is ook aangewezen als stiltegebied.

De sloop van de huidige bebouwing en realisatie van een supermarkt met dakwinkels leidt niet tot een afname van EHS oppervlakte aangezien het plangebied buiten de EHS ligt. De kernkwaliteiten van het nabijgelegen EHS gebied worden met de voorgenomen plannen niet aangetast; de plannen leiden niet tot een vernatting of vermessing van de omgeving van het plangebied. Hierdoor worden de beoogde natuurdoeltypen *droog bos van arme gronden* en *droog bos van lemige grond* niet aangetast.

De nieuwe bebouwing komt op de plaats van de huidige bebouwing te staan waardoor de verstoringszone van het plangebied niet verplaatst wordt. Het plangebied is gelegen aan een provinciale weg (N310) en grenst aan de bebouwde kom van Elspeet. In de huidige situatie is er dus reeds sprake van enige mate van geluidsverstoring (verkeer en bebouwing). In combinatie met de reeds aanwezige verstorende elementen (verkeer en bebouwing) leidt de aanleg van een supermarkt met enkele dagwinkels niet tot een negatief effect op het stiltegebied.

Conclusie

De realisatie van een supermarkt met enkele dagwinkels leidt niet tot negatieve effecten op de EHS. Er is geen sprake van een compensatieplicht vanuit de EHS..

2.3 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

2.3.1 Vaatplanten

Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen algemene soorten aangetroffen zoals onder andere Straatgras (*Poa annua*), Brede Weegbree (*Plantago major*), Vogelmuur (*Stellaria media*), Paardenbloem (*Taraxacum officinale*) en Zomereik (*Quercus robur*). Aangetroffen plantensoorten zijn kenmerkend voor een voedselrijk en verstoord ecosysteem. Strikt beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen. Binnen het plangebied zijn geen potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten aanwezig. Het plangebied wordt zorgvuldig onderhouden. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) komen in de omgeving van het plangebied soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*), Mol (*Talpa europaea*), Vos (*Vulpes vulpes*), Bunzing (*Mustela putorius*), Ree (*Capreolus capreolus*), Rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), Aardmuis (*Microtus agrestis*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Haas (*Lepus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en de meer strikt beschermde soorten Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), Boomarter (*Martes martes*), Das (*Meles meles*), Edelhert (*Cervus elaphus*) en Wild zwijn (*Sus scrofa*) voor.

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied zijn relatief weinig ruige delen aanwezig. Toch zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten als Egel (*E. europaeus*), Huisspitsmuis (*C. russula*), Mol (*T. europaea*) en kleine marterachtigen niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Strikt beschermde soorten

Eekhoorn

De Eekhoorn leeft bij voorkeur in naald- of gemengd bos, echter ook in loofbos, vooral in boszomen. De Eekhoorn komt voor op de omringende bossen van de Veluwe. De directe omgeving van het plangebied bestaat uit agrarische gronden. Binnen het plangebied staan enkele eiken. Deze zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten van de Eekhoorn. Er zijn geen nesten of sporen van de Eekhoorn aangetroffen. Mogelijk maken deze bomen wel deel uit van het foerageergebied van de Eekhoorn. De omringende bossen van de Veluwe bieden echter voldoende alternatief foerageergebied. Met de beoogde plannen zijn negatieve effecten op de soort niet te verwachten.

Boommarter

De Boommarter komt hoofdzakelijk in bebost gebied met een voorkeur voor naaldbos of gemengd bos voor; soms ook in meer open terrein, mits voldoende bosjes en lijnvormige elementen als heggen en houtwallen aanwezig zijn. Het is een erg schuwe soort.

Op basis van de huidige biotoop (verhard terrein, weinig bomen) en hoge verstoringsgraad is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de Boommarter uit te sluiten binnen het plangebied. De soort is wel af en toe foeragerend of doortrekkend waar te nemen, omdat Elspeet op de Veluwe ligt waar de soort voorkomt. Het plangebied betreft geen belangrijk leefgebied, waardoor met de plannen geen sprake is van eventuele overtreding van de Flora- en faunawet voor de Boommarter.

Das

De Das komt voor in de bossen van de omringende Veluwe. In de bossen heeft de Das zijn burcht / verblijfplaats. De Das gebruikt de agrarische gronden rondom het plangebied als doortrekgebied en direct foerageergebied. Naast het plangebied bevindt zich een vaste wissel van dassen. Daarnaast zijn er in de directe omgeving van hectometerpaaltje 86/87 meldingen bekend van doodgereden dassen (mededeling gemeente Nunspeet). Het plangebied is nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van dassenburchten. Deze zijn niet aangetroffen, waardoor het onwaarschijnlijk is dat dassen een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. Met de plannen worden de agrarische gronden rondom niet aangetast, waardoor foerageergebied niet verdwijnt. Negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van dassen zijn op voorhand uit te sluiten.

Edelhert

Het Edelhart heeft een voorkeur voor uitgestrekte, rustige halfopen gebieden waar gemengde bossen afgewisseld worden door open vlakten als landbouwgronden. Op basis van de huidige biotoop (verhard terrein zonder graslanden of dekking) en de hoge verstoringsgraad van (de directe omgeving van) het plangebied is het voorkomen van belangrijk leefgebied van het Edelhart binnen het plangebied uit te sluiten. Negatieve effecten op het Edelhart zijn op voorhand uit te sluiten.

De waarnemingen van het Edelhart hebben waarschijnlijk betrekking op exemplaren op de omringende Veluwe.

Wild zwijn

De waarnemingen van wilde zwijnen in de omgeving van het plangebied hebben waarschijnlijk betrekking op exemplaren op de Veluwe. Wilde zwijnen leven in relatief grote bosgebieden waar voldoende dekking is te vinden. Tijdens het foerageren kunnen de dieren doordringen tot in tuinen van afgelegen huizen of agrarische percelen en daar schade aanrichten. Het habitat (agrarische gronden en bossen) voor wilde zwijnen ontbreekt echter in het plangebied. Negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van wilde zwijnen zijn op voorhand uit te sluiten.

2.3.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens, *et al.*, 1997) komen in de omgeving van het plangebied Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Watervleermuis (*Myotis daubentonii*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals Gewone dwergvleermuis (*P. pipistrellus*) en Laatvlieger (*E. serotinus*) en boombewonende soorten als Rosse vleermuis (*N. noctula*) en Watervleermuis (*M. daubentonii*). Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de Gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de Rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, spleten en achter loshangende schors). De Watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende soorten vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. Alle gebouwen binnen het plangebied worden gesloopt. Géén van deze gebouwen bevat een spouwmuur dan wel een pannendak. De gebouwen zijn opgetrokken uit damwandprofielen, enkel steense muren of houten planken. Enkele gebouwen bevatten gevelbetimmering. Deze gevelbetimmering is goed afgewerkt en bevat geen kieren waarachter vleermuizen kunnen wegkruipen. Hierdoor is geen van de gebouwen geschikt voor vleermuizen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen worden binnen het plangebied niet verwacht. Negatieve effecten op gebouwbewonende vleermuizen zijn niet te verwachten.

Boombewonende soorten vleermuizen

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. De meeste bomen binnen het plangebied worden behouden. Mogelijk wordt de rij eiken achter de kapschuur gerooid. Deze eiken zijn nauwkeurig geïnspecteerd op mogelijke holtes en spleten. Deze zijn echter niet aangetroffen. Hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen binnen

het plangebied niet te verwachten. Negatieve effecten op boombewonende vleermuizen worden niet verwacht.

Vliegroutes

Vleermuizen maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. De bomenrij aan de oost- en zuidgrens van het plangebied blijft behouden. Mogelijk wordt de rij eikenbomen in het noorden van het plangebied gerooid. Dit betreft echter een korte, op zichzelf staande bomenrij. Deze bomenrij maakt zeer waarschijnlijk geen deel uit van een vliegroute waardoor negatieve effecten op vliegroutes niet te verwachten zijn. Nader onderzoek naar vleermuizen is niet noodzakelijk.

2.3.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Het plangebied met struweel en bomen is geschikt als broedgelegenheid voor veel vogels.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Tijdens het verkennende veldbezoek zijn de volgende soorten aangetroffen: Merel (*Turdus merula*) en Kauw (*Corvus monedula*). Naast deze soorten zijn er ook nestlocaties van de Merel en de Boerenzwaluw (*Hirundo rustica*) aangetroffen. Laatstgenoemde nesten bevonden zich in de schuur met stro opslag.

Nestlocaties van de Boerenzwaluw zijn niet jaarrond beschermd, maar indien met de plannen sprake is van aantasting van de lokale populatie vallen deze nesten wel onder jaarrond bescherming. De omgeving biedt voor de Boerenzwaluw echter voldoende alternatieve broedlocaties (boerderijen) waardoor er geen negatieve effecten op deze soort zijn te verwachten.

De gebouwen bevatten golfplaten daken. Eén van de gebouwen (aangeduid als nummer 3 in afbeelding 1) bevat daarnaast een geïsoleerd dak waardoor er een toegankelijke ruimte onder het golfplaten dak ontstaat. Hierdoor is het dak geschikt voor de Huismus. De aanwezigheid van nesten van de Huismus in het plangebied is dan ook niet uit te sluiten. Nestlocaties van deze soort zijn jaarrond beschermd en mogen ook buiten het broedseizoen niet zomaar verwijderd worden.

Met de voorgenomen sloop zijn negatieve effecten op de Huismus te verwachten. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen moeten maatregelen getroffen worden. Zo moet voorafgaan aan de sloopwerkzaamheden in de onmiddellijke omgeving een drietal huismussenflats opgehangen worden. De sloop van de gebouwen moeten plaats vinden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt van eind maart tot en met begin augustus. Als laatste moet de toekomstige bebouwing geschikt gemaakt worden voor de Huismus. Hierbij kan worden gedacht aan het plaatsen van zogenoemde vogelvides. Met het uitvoeren van bovenstaande maatregelen is geen sprake van overtreding van de Flora- en faunawet en is nader onderzoek naar de Huismus niet noodzakelijk.

Sporen, nesten en holtes van overige jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Gezien het ontbreken van geschikte dakbedekking, toegankelijke gebouwen en sporen (veren, braakballen) zijn nestlocaties van jaarrond beschermde vogelsoorten als uilen en Gierzwaluw niet te verwachten in het plangebied.

2.3.5 Amfibieën

Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen en publiceert deze jaarlijks op het internet (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied amfibieën voor zoals Alpenwatersalamander (*Mesotriton alpestris*), Kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), Gewone pad (*Bufo bufo*), Bruine kikker (*Rana temporaria*) en de meer strikt beschermde soorten Kamsalamander (*Triturus cristatus*), Rugstreeppad (*Bufo calamita*) en Heikikker (*Rana arvalis*) voor.

Algemene soorten

Algemene soorten, zoals Bruine kikker (*R. temporaria*) en Gewone pad (*B. bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn gezien de binnen het plangebied gelegen habitats niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Strikt beschermde soorten

Volgens de gegevens van Stichting RAVON zijn Rugstreeppad, Kamsalamander en Heikikker waargenomen in de omgeving van het plangebied. De Rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de uiterwaarden van rivieren, opgespoten terreinen en akkers. Voor de voortplanting is de Rugstreeppad afhankelijk van (tijdelijke) ondiepe wateren als poeltjes en plassen die vrij snel opwarmen. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig, hierdoor zijn voortplan-

tingslocaties uit te sluiten in het plangebied. Gezien het voorstaande is het onwaarschijnlijk dat het plangebied dient als vaste rust- en verblijfplaats of belangrijk leefgebied voor de soort. Met de sloopwerkzaamheden worden geen negatieve effecten op de soort verwacht.

Bij bouw- en sloopwerkzaamheden vinden er vaak zandvergravingen plaats. Hierdoor kunnen er poelen en plassen ontstaan die geschikt zijn voor de Rugstreeppad. Geadviseerd wordt om tijdens de bouwwerkzaamheden plassen te dempen en het plangebied zo kort mogelijk braak te laten liggen. Eventueel kunnen er amfibieschermen worden geplaatst. Dit voorkomt vestiging van de soort tijdens bouwwerkzaamheden.

Naast de Rugstreeppad zijn ook de Heikikker en de Kamsalamander in de omgeving van het plangebied waargenomen. Echter gezien de afwezigheid van structuurrijke watervegetaties en watervoerende elementen in of nabij het plangebied worden deze soorten niet in het plangebied verwacht. Door de plannen zijn negatieve effecten op strikt beschermde amfibieën niet te verwachten.

2.3.6 Reptielen

Reptielen zijn over het algemeen gebonden aan structuurrijke vegetatie, vaak gelegen in weinig verstoorde biotopen. Soorten als Ringslang (*Natrix natrix*) en Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) kunnen voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstoringsgraad. Volgens RAVON zijn de Adder (*Vipera berus*), Hazelworm (*Anguis fragilis*), Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), Ringslang (*Natrix natrix*) en Zandhagedis (*Lacerta agilis*) wel eens in de omgeving waargenomen. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige habitats (grotendeels verhard terrein, geen watergangen) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk in het plangebied. De soorten komen voor op de Veluwe dat rondom de kern van Elspeet ligt.

2.3.7 Vissen

In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van beschermde vissoorten kan worden uitgesloten.

2.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortgroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. In de onmiddellijke omgeving van het plangebied komt de strikt beschermde soort Vliegend Hert voor. Het Vliegend Hert is de grootste keversoort van Europa. Het dier leeft van boomsappen, en is voor zijn voortplanting afhankelijk van (rottende) stobben van oude bomen, voornamelijk eiken, waar de eieren in worden gelegd. Binnen het plangebied is geen rottend hout aanwezig. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van het Vliegend Hert is hierdoor niet te verwachten. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn niet te verwachten gezien de aanwezige habitats.

2.4 Conclusie

In het plangebied Uddelerweg te Elspeet (gemeente Nunspeet, provincie Gelderland) zal een supermarkt, enkele dagwinkels en een parkeerplaats worden gerealiseerd. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

2.4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied aan de Uddelerweg te Elspeet ligt nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het betreft hier het Natura 2000-gebied "Veluwe". Dit beschermde gebied ligt op ongeveer 40 meter afstand van het plangebied. Het dichtstbijzijnde natuurgebied dat is aangewezen als onderdeel van de EHS ligt op eenzelfde afstand (hemelsbreed gemeten). Gezien de afstand tot het beschermde Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Om die reden is een voortoets uitgevoerd. Deze is te vinden in Hoofdstuk 5.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De sloop van de huidige bebouwing en realisatie van een supermarkt met dakwinkels leidt niet tot een afname van EHS oppervlakte aangezien het plangebied buiten de EHS ligt. De kernkwaliteiten van het nabijgelegen EHS gebied worden met de voorgenomen plannen niet aangetast; de plannen leiden niet tot een vernatting van de omgeving van het plangebied. Hierdoor worden de beoogde natuurdoeltypen *droog bos van arme gronden* en *droog bos van lemige grond* niet aangetast.

De nieuwe bebouwing komt op de plaats van de huidige bebouwing te staan waardoor de verstoringzone van het plangebied niet verplaatst wordt. Het plangebied is gelegen aan een provinciale weg (N310) en grenst aan de bebouwde kom van Elspeet. In de huidige situatie is er dus reeds sprake van enige mate van geluidsverstoring (verkeer en bebouwing). In combinatie met de reeds aanwezige verstoringselementen (verkeer en bebouwing) leidt de aanleg van een supermarkt met enkele dagwinkels niet tot een negatief effect op het stiltegebied.

2.4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt). De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren. Door de werkzaamheden

kunnen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard.

Algemene soorten

De meeste van deze soorten zijn beschermd maar vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een algehele vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Dit betekent dat voor deze soorten de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden zonder ontheffing.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten die vermeld staan op tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Uit de quick scan is naar voren gekomen dat de strikt beschermde Huismus (*Passer domesticus*) gezien de verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en soortspecifieke eisen niet op voorhand uit te sluiten binnen het plangebied.

Voor deze soort geldt, bij aantasting van de vaste rust- en verblijfplaatsen, een onthefpingsplicht in het kader van de Flora- en faunawet. Door op voorhand mitigerende maatregelen te treffen, kan de aantasting van de vaste rust- en verblijfplaatsen gemitigeerd worden waardoor geen ontheffing noodzakelijk is. Hiertoe dienen de volgende maatregelen getroffen te worden:

- *Voorafgaand aan de sloop dient een drietal zogenoemde mussenflats voor de Huismus opgehangen te worden in of in de directe omgeving van het plangebied. De soort is een koloniebroeder, daarom dient de nestkast de mogelijkheid te hebben voor meerdere broedlocaties in één kast;*
- *De sloop van de bebouwing dient te allen tijde plaats te vinden buiten de broedperiode van huismussen (eind maart tot begin augustus);*
- *De nieuwbouw moet geschikt gemaakt worden voor de Huismus. Dit kan door het dakbeschoot toegankelijk te maken of over de volle breedte van het dak vogelvries te plaatsen.*

Daarnaast kunnen bij (de start van) werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren. De (start van de) werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten het broedseizoen of in het broedseizoen als broedende vogels zijn uit te sluiten. De werkzaamheden kunnen doorlopen in het broedseizoen als broedende vogels binnen het plangebied uitgesloten kunnen worden.

Tabel 1: Indicatieve periode uit te voeren werkzaamheden. Groen: werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden. Oranje: werkzaamheden mogen uitgevoerd worden mits geen broedgeval-
len aanwezig zijn.

	Jan.	Feb.	Mrt.	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
Broedvogels												

2.4.3 Nader onderzoek

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat de strikt beschermde Huismus (*Passer domesticus*) gezien de verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en soortspecifieke eisen niet op voorhand uit te sluiten binnen het plangebied. Door op voorhand mitigerende maatregelen te treffen, wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen. In dat geval is nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

2.4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- als er een zolder of vlivering wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten voor vogels, voor vleermuizen valt te denken aan soorten als Linde, Iep, Els, Beuk, Eik, Hazelaar, Gelderse roos en Vuilboom;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt.

3 Nader veldonderzoek flora en fauna

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat de strikt beschermde Huismus (*Passer domesticus*) gezien de verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en soortspecifieke eisen niet op voorhand uit te sluiten binnen het plangebied.

Door op voorhand mitigerende maatregelen te treffen, wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen en vervalt de noodzaak tot een nader onderzoek. De mitigerende maatregelen zijn als volgt opgebouwd: Voorafgaand aan de sloop van de gebouwen wordt een drietal huismussenflats opgehangen in de onmiddellijke omgeving van het plangebied. Hiermee wordt alternatieve broedgelegenheid aangeboden. Vervolgens wordt buiten het broedseizoen de bestaande bebouwing gesloopt en de nieuwbouw wordt geschikt gemaakt voor de Huismus.

4 Mitigerende maatregelen / Ontheffingsaanvraag

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat de strikt beschermde Huismus (*Passer domesticus*) gezien de verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en soortspecifieke eisen niet op voorhand uit te sluiten binnen het plangebied.

Voorafgaand aan de sloop van de gebouwen wordt een drietal huismussenflats opgehangen in de onmiddellijke omgeving van het plangebied. Vervolgens wordt buiten het broedseizoen de bestaande bebouwing gesloopt en de nieuwbouw wordt geschikt gemaakt voor de Huismus. Wanneer het bovenstaande stappenplan wordt gevolgd, vindt er geen overtreding van de Flora- en faunawet plaats. Een ontheffingsaanvraag ex artikel 75 Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

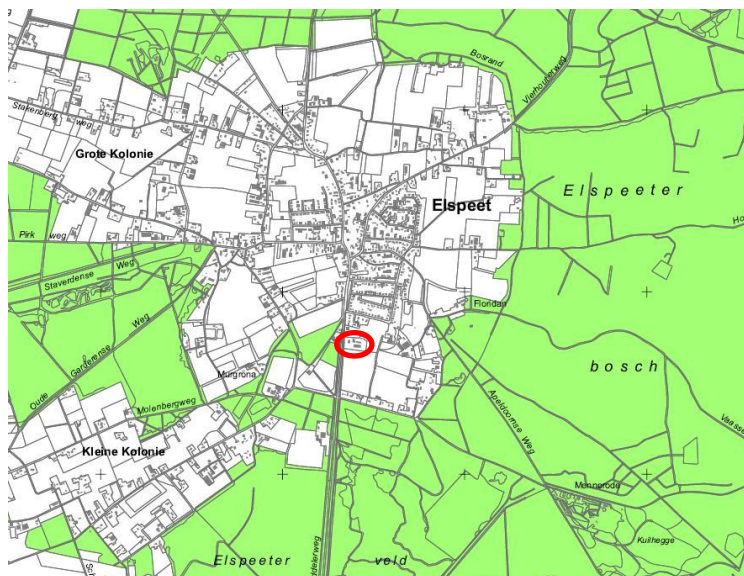
5 Voortoets/ Oriënterende habitattoets

5.1 Onderzoeksmethode

Via de websites van het Natuurloket, het Ministerie van EL&I en de Provincie Gelderland kan worden nagegaan of een planlocatie in of nabij een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 of in de Ecologische Hoofdstructuur ligt. Op basis van de digitale werkkaarten uit het beheerplan en een eenmalig veldbezoek wordt bepaald of beschermde habitattypes, soorten en broedvogels in of direct nabij het plangebied kunnen voorkomen. Verder wordt nagegaan voor welke soorten en/of habitats deze gebieden zijn aangewezen en voor welke invloeden deze aangewezen soorten en habitats gevoelig zijn. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de effectenindicator van het ministerie van EL&I. Ook worden de cumulatieve effecten van het plan op eerdere ontwikkelingen besproken. Dit hoofdstuk resulteert in een de conclusie of een vervolgonderzoek noodzakelijk is en of een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde is.

5.2 Ligging plangebied nabij beschermde gebieden

Uit bovenstaande bronnen blijkt dat het plangebied nabij het Natura 2000-gebied 'Veluwe' ligt. Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van deze gebieden maar op ongeveer 40 meter afstand. In onderstaande figuur is de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied weergegeven. Bij ingrepen in of nabij een Natura 2000-gebied is een toets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk. In dergelijke situaties moet getoetst worden of de beoogde ingrepen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Tevens moet getoetst worden op de mogelijke functie van het plangebied voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Afbeelding 7: Globale ligging plangebied (rood) nabij Natura 2000-gebied 'Veluwe' (geel) (bron: www.rijksoverheid.nl, ontwerpkaart)

5.3 Vogel- en Habitatrichtlijngebied “Veluwe”

5.3.1 Gebiedsbeschrijving (bron: www.rijksoverheid.nl)

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP. Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkernen (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen.

Voor het gebied zijn de volgende algemene doelen gesteld:

- behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie;
- behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten;
- behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd;
- behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Hieronder wordt voor het Natura 2000-gebied aangegeven voor welke habitattypen en -soorten het gebied is aangewezen. Vervolgens worden per habitatype en -soort de instandhoudingsdoelstellingen besproken.

Tabel 2: Aangewezen habitattypen en soorten en doelstellingen

Habitattypen	Instandhoudingsdoelstelling
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	Behoud verspreiding, oppervlakte en kwaliteit.
H2330 Zandverstuivingen	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H3130 Zwakgebufferde ven-	Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en kwaliteit.

nen	
H3160 Zure vennen	Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H3260 Beken en rivieren met waterplanten	Uitbreiding verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit beken en rivieren met waterplanten, <i>waterranonkels</i> (subtype A).
H4010 Vochtige heiden	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, <i>hogere zandgronden</i> (subtype A).
H4030 Droge heiden	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H5130 Jeneverbesstruwelen	Behoud verspreiding, behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H6230 Heischrale graslanden	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H6410 Blauwgraslanden	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H7110 Actieve hoogvenen	Behoud verspreiding, uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit actieve hoogvenen, <i>heideveentjes</i> (subtype B).
H7150 Pioniersvegetaties met snavelbiezen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.
H9160 Eiken-haagbeukenbossen	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit eiken-haagbeukenbossen, <i>hogere zandgronden</i> (subtype A).
H9190 Oude eikenbossen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
H91E0 Vochtige alluviale bossen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, <i>beekbegeleidende bossen</i> (subtype C).
Soorten	Doel
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 500 volwassen individuen.
H1083 Vliegend Hert	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
H1096 Beekprik	Uitbreiding verspreiding, omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
H1163 Rivierdonderpad	Uitbreiding omvang en behoud kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
H1166 Kamsalamander	Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
H1318 Meervleermuis	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
H 1831 Drijvende waterweegbree	Behoud verspreiding, behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.
A072 Wespendif	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 150 paren.
A224 Nachtzwaluw	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht

	voor een populatie van ten minste 610 paren.
A229 IJsvogel	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.
A233 Draaihal	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.
A236 Zwarte specht	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 430 paren.
A246 Boomleeuwerik	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 2.400 paren.
A255 Duinpieper	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.
A276 Roodborsttapuit	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 1.000 paren.
A277 Tapuit	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.
A338 Grauwe klauwier	Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

5.3.2 Instandhoudingsdoelen

De 'staat van instandhouding' voor een soort wordt als 'gunstig' beschouwd indien:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden

5.4 Effectenbeoordeling

Op basis van de verstoringindicatoren van het ministerie van EL&I en de toekomstige werkzaamheden en situatie wordt bepaald of sprake is van negatieve effecten op aangewezen habitattypen, soorten en broedvogels. In afbeelding 8 zijn de verstoringindicatoren (nummers) en de gevoeligheid van de habitattypen, soorten en broedvogels (kleur) weergegeven.

Afbeelding 8: Gevoeligheid van het Natura 2000-gebied Veluwe voor de 19 factoren zoals die door het Ministerie van EL&I worden onderscheiden.

Veel van de factoren die worden genoemd, treden in het geheel niet op bij de beoogde ontwikkelingen in het plangebied. In bovenstaande afbeelding wordt aangegeven voor welke factoren het Natura 2000-gebied gevoelig is en welke effecten optreden bij de ontwikkelingen.

1 Oppervlakteverlies

Kenmerk: *Afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.*

Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied waardoor geen sprake is van oppervlakteverlies.

2 Versnippering

Kenmerk: *Van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.*

Het plangebied vervult geen verbindende functie voor habitatsoorten of vogels, waardoor met de plannen geen sprake is van versnippering van het leefgebied van aangevoerde soorten.

3 - 4 Verzuring/ Vermesting

Kenmerk: Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld fabrieken en (vracht)auto's. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO₂), stikstofdioxide (NO_x), ammoniak (NH₃) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie. Vermesting is de 'verrijking' van ecosystemen met name stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofdioxiden) of nitraat- en fosfaataanvoer door het oppervlaktewater.

In de toekomstige situatie wordt er een supermarkt en enkele dagwinkels gerealiseerd. De panden zelf leiden niet tot een toename in verzurende en vermestende stoffen en daarmee niet tot verzuring en vermesting van natuurwaarden in de Veluwe. Wel leidt de realisatie van deze winkels mogelijk tot een toename in het aantal vervoersbewegingen. In de huidige situatie worden de kritische depositie waarden (KDW) (Dobben & Hinsberg, 2008) van de voor verzuring- en vermestingsgevoelige habitattypen reeds overschreden. De huidige achtergronddepositie is voor de Veluwe grofweg 1700 mol N/ha/jaar (<http://geodata.rivm.nl/gcn/>), terwijl respectievelijk voor de meest kwetsbare habitattypen (actieve hoogvenen, zwakgebufferde en zure vennen) een KDW geldt van 400, 410 en 410 mol N/ha/jaar (Dobben & Hinsberg, 2008). Dit betreft een overschrijding van reeds 1300, 1290 en 1290 mol N/ha/jaar.

De verzuring en vermesting is in dit plan afkomstig van verkeer. Het terrein wordt ontsloten op de N310. Via deze weg verspreidt het verkeer zich over de rest van de omgeving. Hoewel de N310 deels door het Natura 2000-gebied "Veluwe" loopt, zal het merendeel van de bezoekers van de supermarkt en de dagwinkels afkomstig zijn uit Elspeet. De supermarkt wordt namelijk vanuit het centrum van Elspeet verplaatst naar de nieuwe locatie. Hierdoor zal de voornaamste verkeersstroom noordelijk van het plangebied zijn, buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied.

Het kwetsbare habitatype actieve “hoogvenen” is voornamelijk te vinden in het Kootwijkerveen en het Mosterdveen. Het kwetsbare habitatype “zwakgebufferde vennen” is te vinden in de Hoge Veluwe. Alle kwetsbare locaties liggen op minimaal 2.5 kilometer afstand van het plangebied en dat deel van de N310 welke naar verwachting de grootste verkeerstoename zal vertonen. Op deze afstand heeft stikstofdepositie van verkeer geen effect meer (Schaffers, 2010). Schaffers (2010) geeft aan dat er in grote lijnen een effectafstand is tot 500 meter van de weg.

Op basis van voorstaande leidt een mogelijke toename in verkeer niet tot een significant negatief effect op het Natura 2000-gebied wat betreft verzuring / vermesting.

5-12 Verzoeting/ Verzilting/ Verontreiniging/ Verdroging/ Vernatting/ Verandering stroomsnelheid/ Verandering overstromingsfrequentie/ Verandering dynamiek substraat

Deze verstoringsindicatoren zijn voor dit plan niet van toepassing om onderstaande redenen.

Verzoeting en *verzilting* zijn niet van toepassing omdat het een binnenlandse locatie betreft, waarbij geen zout water aanwezig is. *Verontreiniging* is niet van toepassing. In het plangebied worden namelijk geen sterk verontreinigende activiteiten toegestaan en er wordt geen afvalwater geloosd in watervoerende elementen die in verbinding staan met de Natura 2000-gebieden. Ook is geen sprake van verontreiniging van de bodem. Van *vernatting*, *verdroging* en *verandering stroomsnelheid* van de omgeving is ook geen sprake, aangezien grond- en oppervlaktewaterstromingen niet significant aangetast worden. Het plangebied is niet buitendijks gelegen of bij de kust. Met de plannen is dan ook geen sprake van *verandering overstromingsfrequentie*. Verder zijn aangewezen habitattypen niet aanwezig in het plangebied. Om deze reden heeft het plan geen effect op soorten die gevoelig zijn voor *verandering dynamiek substraat*.

13 Verstoring door geluid

Kenmerk: Verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Het Natura 2000-gebied “Veluwe” wordt doorsneden door enkele provinciale wegen en snelwegen. Daarnaast is het plangebied gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Elspeet. In de huidige situatie is er dus reeds sprake van een redelijke mate van verstoring door geluid. De voor geluid gevoelige soorten, uitgezonderd de Wespendif, komen niet in de onmiddellijke nabijheid (meer dan 750 meter afstand) van het plangebied voor. Het plangebied zelf is aangewezen als leefgebied van de Wespendif. Hoewel de Wespendif in de effectenindicator is aangeduid als gevoelig voor geluid, strekt het aangewezen leefgebied zich uit tot relatief drukke wegen en kernen. Het is daarom de vraag of het leefgebied van de Wespendif zich daadwerkelijk uitstrekt tot het plangebied en/of hoe gevoelig deze soort is voor geluidsverstoring (DHV, 2010). Daarnaast is er in de huidige situatie reeds sprake van bedrijvigheid in het plangebied. In combinatie met de reeds aanwezige verstorende elementen leidt de bouw van een supermarkt met enkele dagwinkels niet tot een negatief effect op het Natura 2000-gebied voor wat betreft geluid.

14 Verstoring door licht

Kenmerk: Verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Van de aanwezige soorten die gevoelig zijn voor verlichting komt volgens de Provincie Gelderland alleen de Wespandief in en rondom het plangebied voor. In de huidige situatie is reeds sprake van lichtuitstraling, afkomstig van de woning, het transportbedrijf en wegverlichting welke daar gevestigd zijn. In de toekomstige situatie zal de lichtuitstraling mogelijk enigszins toenemen. Gezien de huidige verlichting in en nabij het plangebied en de beperkte omvang van het plangebied is het onwaarschijnlijk dat de toekomstige verlichting een negatief effect heeft op aangewezen soorten. Met de plannen is daarbij geen sprake van significante verstoring door licht.

15 Verstoring door trillingen

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Trillingen van de werkzaamheden en vervoersbewegingen kunnen niet voorkomen worden. Trillingen door bijvoorbeeld heien zijn tot een maximale afstand van 250 meter merkbaar (www.infomil.nl). Van de aangewezen soorten zijn de habitatsoorten Beekprik, Meervleermuis en Rivierdonderpad trillingsgevoelig. De afstand van het plangebied tot de leefgebieden van deze soorten is groter dan 250 meter. De broedvogels zijn allen ongevoelig voor trillingen. Hierdoor zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden door trillingen uit te sluiten.

16- 17 Optische verstoring/ Verstoring door mechanische effecten

Met de toekomstige plannen is geen sprake van optische verstoring op het Natura 2000-gebied. Het plangebied is niet gelegen binnen het Natura 2000-gebied. Daarbij is in de huidige situatie reeds bebouwing met ongeveer gelijke afmetingen aanwezig. Gezien het bovenstaande veroorzaakt de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied geen directe optische verstoring op habitattypen en -soorten.

Naast optische verstoring zijn ook mechanische effecten niet te verwachten. Het merendeel van de bezoekers van het terrein woont op of rondom het Natura 2000-gebied. Doordat deze mensen reeds dagelijks de mogelijkheid hebben tot betreding van het gebied, zal de realisatie van de supermarkt en dagwinkels niet leiden tot een toename in betreding. De voorgenomen plannen leiden niet tot een verstoring door mechanische effecten.

18-19 Verandering in populatiedynamiek/ Bewuste verandering soortensamenstelling

Met de plannen worden geen aangewezen soorten bewust gedood of geherintroduceerd (*verandering in populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling*). Deze storingsindicatoren zijn niet van toepassing op dit plan.

5.5 Conclusie

Met de toekomstige plannen voor de realisatie van een supermarkt met enkele dagwinkels en parkeerruimte is er geen sprake van negatieve effecten op het Natura 2000-gebied “Veluwe”. Een vergunningaanvraag in het kader van de NB-wet wordt niet noodzakelijk geacht.

Bijlage 1: Literatuurlijst

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Dobben & Hinsberg, 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, Wageningen Alterra, Alterrapport 1654.

DHV. 2010. Voortoets bedrijvenstrip Elspeet

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Schaffers. 2010. Effectenafstand van stikstof uit verkeersemisies op de vegetatie - een inventarisatie van de literatuur.

Spitzen – van der Sluijs, A.M., Willink, G.W., Creemers, R., Ottburg, F.G.W.A., de Boer, R.J., Pfaff, P.M.L., de Wild, W.W., Stronks, D.J., Schröder, R.J.H., de Vos, M.T., Soes, D.M., Frigge, P. & Struijk, R.P.J.H. 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl

www.rijksoverheid.nl

www.waarneming.nl

<http://geodata.rivm.nl/gcn/>

www.infomil.nl